

Bedret vannmiljø i vassdragene er viktig, men miljøtiltak må kost-nytte-vurderes, for å sikre vannkraftens produksjon og fleksibilitet

Vanndirektiv og revisjoner

Hovedbudskap

- Vannkraftens sentrale rolle for forsyningsikkerhet, regulering av kraftsystemet, flomsikring, verdiskaping, og ikke minst som klimaløsning, må verdsettes når det i vannforvaltningsplaner etter vanndirektivet og i vilkårsrevisjonsprosesser vurderes å innføre produksjonsrestriksjoner.
- Vannkraftens store samfunnsverdi må bli belyst og riktig vektlagt i vannforvaltningsplanene. Analyser av kostnad og nytte må foreligge ved vurdering av miljømål og tilhørende tiltak.
- Før myndighetene fatter vedtak i vilkårsrevisjoner og godkjenner vannforvaltningsplaner må konsekvensene av vedtakene for det enkelte anlegg og for kraftsystemet ha blitt utredet og forstått. Kraftselskapene bidrar med kunnskap og kompetanse slik at myndighetene kan fatte riktige vedtak.

Bakgrunn

- Bruken av vannressursene er nøye regulert gjennom lover og regelverk. De fleste vannkraftreguleringer har konsesjon som setter vilkår og disse vilkårene kan bli revidert de nærmeste årene. Det er hensynet til allmenne interesser, som natur og miljø, som skal vurderes, samtidig som kraftproduksjonen ikke skal bli vesentlig berørt av slike nye vilkår.
- Det er representanter for allmenne interesser, f.eks. kommuner og miljøorganisasjoner som kan kreve revisjon. NVE avgjør om en revisjonsprosess skal starte og er prosessansvarlig fram til direktoratet sender sin innstilling til OED. Beslutning i den enkelte revisjon tas av regjeringen som kongelig resolusjon.
- EUs rammedirektiv for vann – vanndirektivet – har som mål å sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene i alt kystvann og alle vassdrag. Vannforskriften gjennomfører vanndirektivet i norsk rett.
- Vannregionene har ansvar for bærekraftig bruk av sine vannressurser, hvor det i sykluser på seks år utarbeides vannforvaltningsplaner med miljømål og -tiltak. Den første plansyklusen ble avsluttet med Klima- og miljødepartementets (KLD) godkjenning av regionale vannforvaltningsplaner i 2016. Reviderte vannforvaltningsplaner utarbeides nå og godkjennes i 2022. KLD er ansvarlig myndighet, mens Miljødirektoratet har ansvar for koordinering på etatsnivå og løpende oppfølging av arbeidet i vannregionene.

Nøkkeltall / Fakta

- Nær 400 konsesjoner er aktuelle for revisjon innen 2022.
- Til nå er kun 11 vilkårsrevisjoner sluttbehandlet.
- NVE anslår krafttapet til 1 TWh som følge av vilkårsrevisjoner (NVE rapp. 49/19)
- Norge er delt i ti vannregioner.

Eksempler

- Vassdragsøkologi trenger vann og det er mulig å ivareta og styrke miljøverdier i regulerte vassdrag. I forbindelse med rehabilitering av Nedre Røssåga kraftverk har Statkraft både økt kraftproduksjonen med omtrent 10 prosent (200 GWh) og sikret vann på en strekning som har vært uten vann siden utbyggingen på 1950-tallet. Elvebunnen er blitt tilpasset laks og sjørret, som nå bruker områdene til gyting og oppvekst. Dette har også bedret mulighetene for fiske. Dette er et eksempel på at det er fullt mulig å kombinere mer kraftproduksjon med forbedret natur- og vassdragsmiljø.

Mer informasjon

- Vannportalen – Informasjon fra Miljødirektoratet og vannregionene: <https://www.vannportalen.no/>
- NVE – informasjon om vilkårsrevisjoner: <https://www.nve.no/konsesjonssaker/konsesjonsbehandling-av-vannkraft/revisjon-av-konsesjonsvilkar>

13. oktober 2020